

AK-HÍRLEVÉL

Tisztelt Tagtársaink!

BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNOK ÖNÖKNEK!

Fogadják szeretettel 2024. évi programtervünket, amelyet partnerszervezeteinkkel együttműködve valósítunk meg! Bízom benne, hogy mindenki talál érdekes, izgalmas eseményt.

Dr. Arató Balázs
az MNYKNT elnöke

!! MEGJELENT !!

MAGYAR NYELVŐR

ALAPÍTVÁ 1872-BEN

TARTALMÁBÓL

„A nyelvészek nem vromlhatnak el.” A danikné Jászó Annát
kérdézi Balázs Géza
Kövecses Zoltán: Itén a szőlőben. A szőlőbogyók szakralitása
egy metaforakutatás szemével
Adamiák Tamás: Hasonlatok Krúdy Gyula *Hét Bagoly* című
regényében
Aczsi Roland: Hogyan tanítsuk a leonimust? (Babits Mihály
Új leonimuszok című verse alapján)
Halmos Tamás: Fellelentől a fényig. Filip Tamás: *Tármelék*;
Teljes történet: Komvasszomszög
H. Tóth István: Proverbiámfajták az 5–6. évfolyamosok
szövegértő világában
Kabai Kátyó: Látnak az ő csillagát. A mellérendelés elve az
írói művészetben
Cseh Zoltán – Polgár Anikó: A tudományos önértékelés
kezdetei a posztsovi magyar tanácsok Trianon után
(1923–1945)
Balázs Géza: Kovács Dániel életéről
Nyári Péter – Stumpfán Braun Zsuzsanna: Kovács Dániel
(1929–2023)
Kiss Endre József: Fehér József (1952–2023)
Mányai Károly: A Nyelvőr postája
Új szavak, kifejezések
Az év szavai, 2023

AK-HÍRLEVÉL

A Magyar Nyelvőr 2024/1. számának tartalmából:

Isten a szőlőben: Kövecses Zoltán a metaforák magyarázatával közelíti meg a szőlőhegyek szakralitását. Adamik Tamás Krúdy hasonlatairól ír. A nyelvészet társadalmi elkötelezettségéről szól Adamikné Jászó Anna. A Nyelvőr Nyelv és iskola rovatában Acsai Roland Babits-, Halmai Tamás Filip Tamás-verseket elemez; Kabai Kitty a nyelvi-néphagyománybeli evangéliumi nevelésről ír; H. Tóth István az 5–6. osztályosok frazeológiai tudásáról készített felmérést. Csehy Zoltán és Polgár Anikó a pozsonyi egyetem magyar tanszékének két világháború közötti időszakát mutatja be. A Nyelvőr ebben a számában búcsúzik Kováts Dánieltől és Fehér Józseftől, valamint közreadja a 2023. év kiválasztott szavait.

📖 Ingyenesen olvasható itt: <https://nyelvor.mnyknt.hu/148-efolyam-1-szam/>

AK-HÍRLEVÉL

Az **ANYANYELVI PIKNIK**, a Petőfi Kulturális Ügynökség Kazinczy Műhelyének és a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaságának új, több korosztályt is megszólító játékos, ismeretterjesztő foglalkozása. Az egyórás, színes – ahogy mondani szokták: interaktív – programban tematikus nyelvi, irodalmi, művészeti bemutató, vetélkedő és nyelvi gyorsszolgálat szerepel.

2024 tervezett állomásai:

Szenna

Kaposvár

Devecser

Nagyrákos

Lendva (Szlovénia)

Tihany

Széphalom

Bakonszeg

Gyüre

Berente

Paptamási (Románia)

Budapest

valamint egy BÖRTÖN

PROGRAMTERV 2024

FEBRUÁR

2024. február 14. 17:30/19:00 Bánk Bán. A Nemzeti Színház előadása (az előadás előtt 17.30-tól ráhangoló beszélgetés, amelyet Balázs Géza professzor vezet).

2024. február. 21. Az anyanyelv nemzetközi napja. **Kapcsoljuk a világ magyarságát!** Találkozó a világhálón.

AK-HÍRLEVÉL

ÁPRILIS

2024. április. 4–5. A magyar nyelv hetének megnyitója: Bábel (9. Gyalogút-konferencia, egyetemközi, multidiszciplináris hallgatói konferencia), Helyszín: BlahaLakás 1072 Budapest, Rákóczi út 38. I./2.

2024. április. 18. ANYANYELVI PIKNIK Álmodozó szerelem, Gárdonyi Géza első regényének szókészlete. (Devecser, Devecseri Kastélykönyvtár és Művelődési Központ)

Április: A MAGYAR NYELV HETE ünnepi rendezvény a Nemzeti Színházban könyvbemutatóval, interaktív játékkal, Bánk Bán előadással.

Április: A MAGYAR NYELV HETE – Somogy vármegye nyelve, nyelvjárása; ANYANYELVI PIKNIK, Szenna, Kaposvár, Szőlősgyörök

MÁJUS

2024. május Közgyűlés

2024. május 31. – június 2. Jelentésalkotás a művészetekben (VIII. Józsa Péter-konferencia), ANYANYELVI PIKNIK, Szombathely, Nagyrákos

JÚNIUS

Június: ANYANYELVI PIKNIK, Lendva (Muravidék)

Június: ANYANYELVI PIKNIK, Tihany (anyanyelvi liget)

JÚLIUS

2024. július 3–6. 14. Élő magyaróra tábor: előadások, versvideók, fórum, emlékezhelyek, ANYANYELVI PIKNIK, Sátoraljaújhely, a magyar nyelv városa

2024. július. 6. Esszékonferencia: **Meghökkenítő stílusok, műfajok**, Sátoraljaújhely, Széphalom, A Magyar Nyelv Múzeuma

AK-HÍRLEVÉL

2024. július 15–18. 9. Partiumi szabadegyetem: emlékezethelyek, honismeret, néprajz, irodalom, ANYANYELVI PIKNIK, Berettyóújfalu

2024. július 29. – augusztus 1. Tisza-túra: Tiszabecs–Aranyosapáti

2024. július 30. ANYANYELVI PIKNIK, Gyüre

SZEPTEMBER

2024. szeptember: ANYANYELVI PIKNIK, Berente

2024. szeptember 20–22. 3. Zamárdi szabadegyetem: Európa elrablása: előadás, megbeszélés, film, irodalom, kirándulás

2024. szeptember 21. VI. Kárpát-medencei korrektorverseny (online)

OKTÓBER

2024. október 4–6. 23. Semiotica Agriensis konferencia – A film szimbolikája (Eger)

2024. október: ANYANYELVI PIKNIK (zárt körű rendezvény egy börtönben)

NOVEMBER

2024. november. 9. 25. Kossuth-szónokverseny, A MAGYAR NYELV NAPJA, Magyartanárdíjak (Nemzeti Színház)

DECEMBER

2024. december 6. Klubnap: évváró összejövetel, ANYANYELVI PIKNIK, BlahaLakás

2024. december Az év szavai, 2024

AK-HÍRLEVÉL

TERVEZETT KÖNYVBEMUTATÓINK:

Pölcz Ádám (szerk.): A MESE INTERDISZCIPLINÁRIS MEGKÖZELÍTÉSEI II.

Balázs Géza: Szélárnyékban. Művészetkritikai írások

Balázs Géza: Nyelvi mérték és hogyanok

TOVÁBBI AKTIVITÁSOK:

Élő magyaróra (a Kazinczy Műhely online műsorfolyama: <https://elomagyarora.hu/>)

24/7 nyelvi tanácsadás: <https://e-nyelv.hu/nyelvi-tanacsadas/>

Magyar Nyelvőr (az MNYKNT tudományos lapja) <https://nyelvor.mnyknt.hu/>

Nyelvünk és kultúránk (az MNYKNT közművelődési lapja)

E-NYÉK (az MNYKNT online lapja)

E-Nyelv Magazin (a Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport nyelvi-kulturális lapja)

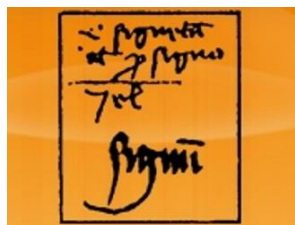
Bon-BOM (a Bolyai Műhely Alapítvány művelődési, művészeti lapja)

EGYÜTTMŰKÖDŐ SZERVEZETEK:

Petőfi
Kulturális
Ügynökség

MAGYAR NYELVI
SZOLGÁLTATÓ IRODA
e-nyelv.hu

Magyar Szemiotikai Társág

NEMZETI SZÍNHÁZ
1837
A NEMZET SZÍNHÁZA

AK-HÍRLEVÉL

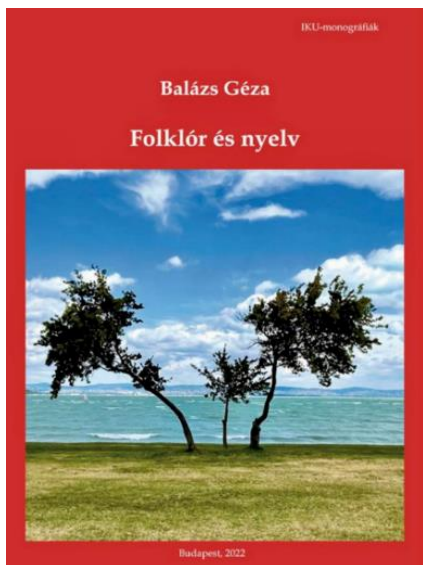
Figyelmükbe ajánljuk:

A negyedszázada Voigt Vilmos és Balázs Géza szerkesztésében indult Magyar szemiotikai tanulmányok 60. kötete a 21. Semiotica Agriensis konferencia előadásainak válogatott tanulmányait tartalmazza. A színházelméleti írások mellett szemiotikai tárgyú elemzések is mutatják a színházzemiotika mai érvényességét.

A kötet megvásárolható: e-nyelv.hu

E-könyv: e-nyelv.hu

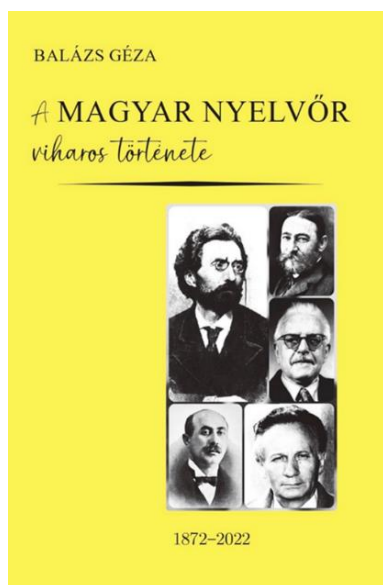

AK-HÍRLEVÉL

Balázs Géza „karanténrológiája” a szerző folklórnyelvészeti munkásságának összefoglalója: Nyelvszokások (2020), A művészet és a nyelv születése (2021), Folklór és nyelv (2022). A kötetek a legkorábbi gyűjtésektől (graffiti, tetovált szövegek) a legutóbbi időben született elméleti tanulmányokig tartalmazzák az egymásra épülő, egymással párbeszédben álló írásokat. A Folklór és nyelv című kötet elméleti része frazeográfiai, szemiotikai, antropológiai nyelvészeti megközelítéseket mutat be. A második rész a nyelvben fölfedezhető archaizmusra hívja föl a figyelmet: gyermekmondókák, ráolvasás, álom, titkosnyelvek. A harmadik részben a szerző által kutatott műfajok szerepelnek: anekdota, memovers, gesztusvicc, helyzetmondat, feliratirodalom. A negyedik rész a mai folklór és nyelv világába kalauzol egyes dokumentált jelenségeken keresztül: firkálások, tetoválások, jelszavak, mai szólások, locsolóversek.

Megvásárolható: <https://e-nyelv.hu/termek/balazs-geza-folklor-es-nyelv-folklor-muveszet-irodalom-nyelv/>

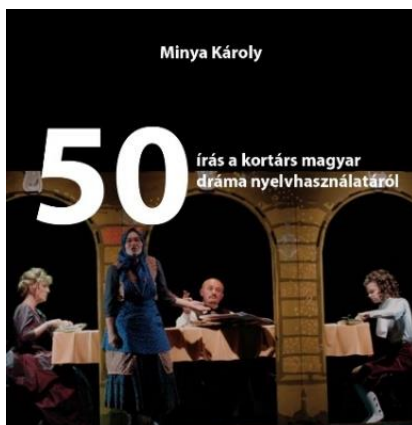
„A Nyelvőr nem pusztán egy tudományos, ismeretterjesztő, nyelvészeti, nyelvművelő lap, nemcsak a szerkesztők és munkatársak, hanem a magyar nyelvtudomány, sőt tudományos élet kalandos, sok tekintetben fölemelő, más estekben elszomorító, elgondolkodtató dokumentuma. Aligha képzelhető el modern nyelvtudomány és tudományos közélet a Magyar Nyelvőr tanulmányozása nélkül.”

Balázs Géza A Magyar Nyelvőr viharos története című könyve az elmúlt 150 év eseményeit összegzi illusztrációkkal, dokumentumokkal emléket állítva a 3350 „dolgozótársnak”, akik név szerint szerepelnek a kötetben.

Online elérhető és megvásárolható: <https://nyelvor.mnyknt.hu/a-magyar-nyelvor-tortenete/>

AK-HÍRLEVÉL

Színház és nyelv

MNYKNT, Budapest, 2022

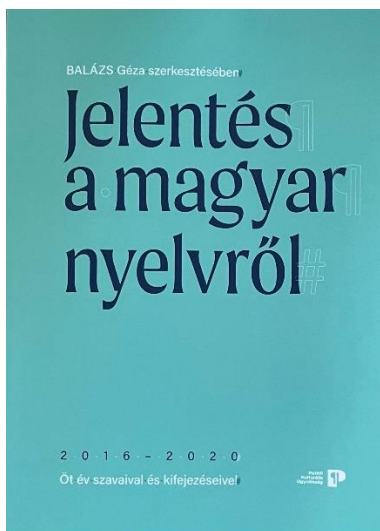
Hogyan törik a magyar nyelvet a színpadon? Mitől eredeti és különleges a Bánya-szöveg, a Székely-replika? Melyik műben olvashatunk a százszázalékos katarzisemelésről?

A Magyar Nyelvi Szolgáltató Iroda honlapján (www.e-nyelv.hu) 2014 októberében indult el a Színház és nyelv rovat, és 2021 márciusáig havi rendszerességgel jelentek meg az írások, amelyekből az itt fölített kérdésekre is választ kap az olvasó. Az ötlet Balázs Gézáé, a kötet lektoráé, aki tudja, hogy nagyon szeretek színházba járni, kortárs magyar drámákat olvasni, amelyeknek nyelvészként akár szó- és kifejezésnyelvhasználatát is vizsgálhatnám. A javaslat a Tisza-túrán hangzott el, még pontosabban a szatmárcsekei parton. A felvetést tett követte, a megjelent írásokból olvasható egy válogatás a kötetben, így kerekedett ki az ötvenes szám. A színházra nagyszerű metaforákat lehet alkalmazni: lélekbalsam és gyógyír, azonban számomra a színház és a kortárs magyar dráma szívszerelem, így a szakma és a szenvedély összekapcsolódásának a szülötte ez a kötet. Nemcsak nézőként, hanem drámaolvasóként is. Hozzám a legközelebb a kortárs magyar szerzők művei állnak, így Székely Csabáé, Háy Jánosé, Egri Zoltáné, Pintér Béláé, Kornis Mihályé, Tasnádi Istváné, a Mohácsi testvéreké és nem utolsósorban a szűkebb pátriám íróié, Ratkó Józsefé, Fazekas Istváné és Onder Csabáé. Ugyanakkor több írás foglalkozik az újrafordítással, újraírással, például Parti Nagy Lajos Tartuffe- és Tisztújítás-átiratával, Závada Péter és Bíró Bence Feydeau A balek (A hülyéje) című opusával. A nyelvészszemmel olvasott drámák szövegeinek elemzése egy teljesen új műfajt képviselnek: a szubjektív nyelvészetiét. Azonban ha konkrétan kell fogalmaznom, akkor az egyéni, új szavak (neologizmusok) használatát emelném ki, valamint a különböző stílusrétegek tobzódását, egybecsengését és disszonanciáját a bemutatott művekben. Ezek egyedi színnel és humorral fűszerezik az előadást, illetve a művet. Tanárként nem hallgathatom el, hogy bizonyos szövegrészletek az oktatásban is alkalmazhatók többek között a stílusrétegek, a szóalkotási módok tanítása során, különlegességükkel mindenképpen figyelemfelkeltőnek bizonyulhatnak a „száraz” nyelvtanórán. Egy-két „vendégírás” egészíti ki a kortárs magyar drámák nyelvhasználatát bemutató írások sorát, így „igen komoly” javaslatot

AK-HÍRLEVÉL

teszek arra, hogy miként olvassunk kortárs magyar drámát; miként oldotta meg egy színész nő azt, hogy segítsen neki a sűgő; mi az a limerick vagy az online szájreklám; olvashatók operettszöveg-variációk, színházi szösszenetek és néhány esetben a szerző nem kortárs, de az előadás új, pl.: Csokonai Vitéz Mihály: Az özvegy Karnyóné és a két szeleburdiak. Természetesen a legnagyobb „forrás” az előadásokat illetően szűkebb pátriám: a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház, a Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiválja, a nyíregyházi Vidor Fesztivál, de természetesen gyakran eljuthattam budapesti előadásokra is. Számomra a színház szívszerelem, a színházi bakancslistám egyik kiemelt pontja e kötet megjelenése volt, a másik: egy év alatt legalább 85 előadást szeretnék megnézni, mint a Kritikusok díjának szavazói. Az írások a megjelenés hét évének időrendjében szerepelnek, nem tartottam célszerűnek a tematikus elrendezést, mivel így a színház és a kortárs magyar dráma sokszínűsége és varázsa még fokozottabban érvényre juthat. A kötetet név- és címmutató egészíti ki, kizárólag az előadásokra, a darabokra és a színészekre, színházi kollégákra vonatkozóan. (Minya Károly)

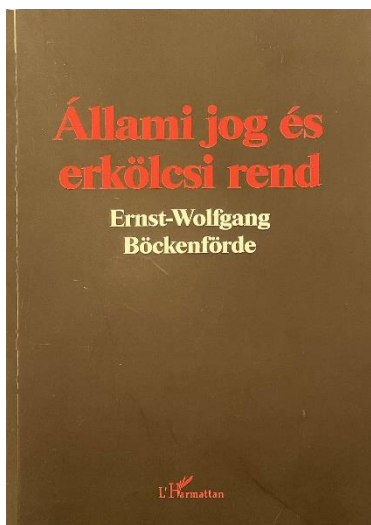
A nyelv, a magyaroknak a magyar nyelv a legfőbb nemzetösszetartó erő. A Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport 2000 óta figyeli és elemzi a magyar nyelvi jelenségeket, s jelentéseit ötévente tanulmánykötetben adja ki. A 2005-ös, 2010-es és 2015-ös jelentést követően ebben a kötetben a kutatócsoport ismét áttekinti a mai magyar nyelv állapotát a hangzásvilágtól a digitalizáció hatásáig. A szerzők figyelme kiterjed a határon túli magyar nyelvhasználatra (nyelvi tájak), és hírt adnak az elgondolkodtató (alternatív) nyelvtörténeti kutatásokról. A kötet dokumentumokat közöl a magyar nyelvkultúráról: megtalálhatók benne a 2015–2020 közötti időszak legfontosabb új szavai, valamint kifejezései. Az elemzések célja az anyanyelvi kultúrát segítő nyelvstratégia szolgálata.

A kötet szerzői budapesti, egri, nyíregyházi nyelvészek, a határon túliakat pedig ungvári, adai, újvidéki, kassai, kézdivásárhelyi, lendvai nyelvészek képviselik.

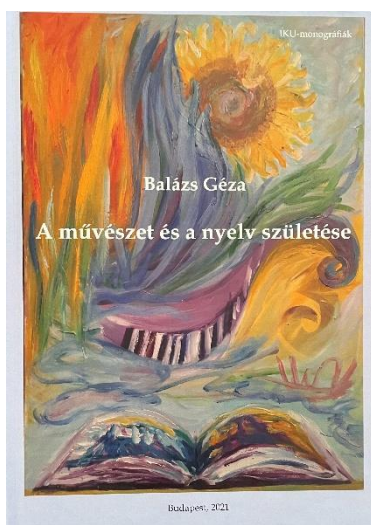

AK-HÍRLEVÉL

Könyvünk az 1970-ben alapított Anyanyelvi Konferencia (ma: Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága), a 2000-ben alakult Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport, a 2006-ban létrejött Magyar Nyelvi Szolgáltató Iroda (Manyszi) és a Petőfi Kulturális Ügynökség Kazinczy Műhelyének összefogásával valósult meg.

Ernst-Wolfgang Böckenförde (1930–2019) német jog- és vallásfilozófus államelméleti munkássága nagy hatással volt az NSZK-ra, kimutathatóan Ratzinger bíborosra, a későbbi XVI. Benedek pápára, aktualitása pedig – az Európa előtt álló gondok miatt – egyre inkább növekszik. Tanulságos az ún. Böckerförde-paradoxon (vagy lemma): „A szabadelvű jogállam struktúrájának sajátja, hogy az állam létalapját olyan előfeltevések alkotják, amelyeket az állam maga nem tud anélkül garantálni, hogy ne tenné kérdésessé szabadelvű voltát.” Böckenförde legfontosabb írásait dr. Arató Balázs jogász, a Károli Gáspár Református Egyetem docense gyűjtötte csokorba, és fordította le pontosan, egyúttal közérthetően.

AK-HÍRLEVÉL

Balázs Gézának a magyar tudományban lappangó megközelítéseket metafizikai nyelvészet néven összefoglaló munkája a művészet és a nyelv közös gyökereit keresi. A művészet és a nyelv strukturális, funkcionális, valamint metafizikai megközelítéseiben egyaránt kimutathatók közös ontológiai (antropológiai) kapcsolatok, és adható egy teljességre törekvő magyarázat. A szerző a művészet és a nyelv kapcsán a következő közös jelenségekre hívja fel a figyelmet: differenciálatlan tudatformák, ősfolklor, alapformák, együttállások, ösztönös összekapcsolódások, motorikus jelenségek, absztrakció. További közös jelenségek: ritmus, szimmetria, indexikalitás, ikonicitás, dallam és nyelv, kép és nyelv kapcsolata. A könyv négy részből (Alapvetés, Eredet, Természeti alapformák, Rekonstrukciók), ezen belül húsz fejezetből áll. A kötetet Moritz Livia festőművész páratlan színvilágú képei díszítik.

Információk TAGDÍJFIZETÉSRŐL

Bankszámlánk adatai (nemzetközi és hazai) utaláshoz (tagdíjfizetés): SWIFT-kód: BUDAHUHB. Nemzetközi IBAN bankszámlaszám: HU49-10100716-01517103-00000004. Magyarországi utaláshoz: MBH Bank 10100716-01517103-00000004. Ezeken a számlaszámokon folyamatosan várjuk tagjaink tagdíjbefizetéseit. A tagdíj összege egy évre: 3000 Ft, diákoknak: 1500 Ft.